

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Державної служби
статистики

_____ Ігор ВЕРНЕР

08 липня 2021 року

РОЗ'ЯСНЕННЯ
щодо показників форми № 4-сг (річна)
"Звіт про посівні площі сільськогосподарських культур"
державного статистичного спостереження "Площі, валові збори та
врожайність сільськогосподарських культур"

I. Загальні положення

1. Ці Роз'яснення містять інформацію щодо показників форми № 4-сг (річна) "Звіт про посівні площі сільськогосподарських культур" (далі – форма) державного статистичного спостереження "Площі, валові збори та врожайність сільськогосподарських культур".

2. Показники форми вміщують дані про фактичні розміри посіву сільськогосподарських культур під урожай звітного року на дату подання звіту за місцезнаходженням земельних ділянок, які перебувають у володінні та користуванні підприємства згідно з чинним законодавством, уключаючи посіви на землях, узятих у найм (оренду) в інших землекористувачів, якщо отримання земельних ділянок здійснене та оформлене договорами найму (оренди), та площі сільськогосподарських угідь.

3. Площі сільськогосподарських культур, посіви на яких проведені після надання форми, та зміни в господарському використанні посівів (перехід посівів із груп одного виробничого напрямку до інших, наприклад, на зерно, зелений корм, сіно тощо) ураховуються в показниках форми № 29-сг (річна) "Звіт про площі та валові збори сільськогосподарських культур, плодів, ягід і винограду" державного статистичного спостереження "Площі, валові збори та врожайність сільськогосподарських культур", яка містить дані щодо уточненої посівної площі сільськогосподарських культур під урожай звітного року.

4. Значення всіх показників форми мають формат представлення в гектарах (з двома знаками після коми).

5. За відсутності даних відповідні рядки (графи) форми вміщують прочерки.

6. Показники форми сформовані з використанням таких документів первинного обліку:

спеціалізованих форм первинних документів з обліку виробничих запасів у сільськогосподарських підприємствах № ВЗСГ-1, № ВЗСГ-4, які затверджені наказом Мінагрополітики від 21 грудня 2007 року № 929;

спеціалізованих форм первинних документів з обліку поточних біологічних активів у сільськогосподарських підприємствах № ПБАСГ-1, № ПБАСГ-2, які затверджені наказом Мінагрополітики від 21 лютого 2008 року № 73;

облікових листів трактористів-машиністів;

інших первинних документів, які фіксують факти здійснення господарських операцій.

7. Показники форми вміщують інформацію щодо вирощування сільськогосподарських культур юридичними особами та їхніми відокремленими підрозділами, які здійснюють сільськогосподарську діяльність, за місцезнаходженням земельних ділянок.

Якщо земельні ділянки підприємства, з яких проведено посів, розміщені в різних адміністративно-територіальних одиницях, то показники форми характеризують площі сільськогосподарських культур за кожною адміністративно-територіальною одиницею.

8. У випадку відсутності даних у формі зазначається одна з нижченаведених причин:

не здійснюється вид економічної діяльності, який спостерігається – у випадках відсутності діяльності за видом економічної діяльності, який спостерігається, тобто одиниця не здійснює діяльність із виробництва продукції рослинництва;

одиниця припинена або перебуває в стадії припинення – у разі здійснення процедури припинення юридичної особи, що не пов'язано з реорганізацією (приєднання, злиття, поділ, перетворення), а саме: рішення засновників (учасників) юридичної особи або уповноваженого ними органу щодо припинення юридичної особи; судове рішення щодо припинення юридичної особи, що не пов'язане з її банкрутством; початок процесу проведення спрощеної процедури припинення юридичної особи шляхом її ліквідації; рішення державного органу про припинення юридичної особи в результаті ліквідації; унесення судового рішення про порушення провадження у справі про банкрутство юридичної особи або визнання юридичної особи банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури; державна реєстрація припинення юридичної особи, що не пов'язана з реорганізацією. Повідомлення щодо державної реєстрації припинення або процедури припинення одиниці (крім закриття структурного підрозділу) має бути підтверджене реєстраційними відомостями, наприклад, підприємство перебуває в стадії припинення діяльності та

переведення всіх активів, земель на баланс іншого підприємства; підприємство ліквідоване за документами);

тимчасово призупинено економічну діяльність через економічні чинники/карантинні обмеження – у разі тимчасового призупинення економічної діяльності в цілому по одиниці через економічні чинники, карантинні обмеження;

проведено чи проводиться реорганізація або передано виробничі фактори іншій одиниці – у випадках здійснення процедури припинення юридичної особи у зв'язку з реорганізацією (приєднання, злиття, поділ, перетворення) за наявності рішення засновників (учасників) юридичної особи або уповноваженого ними органу щодо припинення юридичної особи в результаті реорганізації; державної реєстрації припинення юридичної особи та/або відокремленого підрозділу юридичної особи, закриття структурного підрозділу юридичної особи у зв'язку з реорганізацією; продажу/надання в оренду (повністю або частково виробничих факторів (робоча сила, обладнання, землі тощо) або передачі права управління виробничими факторами іншій одиниці;

відсутнє явище, яке спостерігається – у разі відсутності специфічного об'єкта спостереження (наприклад, відсутність сільськогосподарських угідь; не здійснювались посіви під урожай звітного року тощо).

Причина "Здійснюється сезонна діяльність або економічна діяльність, пов'язана з тривалим циклом виробництва " у випадку відсутності даних за цією формою не застосовується.

II. Показники форми

1. Площа посівна сільськогосподарських культур під урожай звітного року характеризує площу, яка фактично зайнята посівами і з якої передбачається одержати врожай у звітному році. Показник уміщує дані про площі посівів:

озимих культур попереднього року, що збереглися до закінчення весняної сівби;

ярих культур звітного року на самостійній площі, уключаючи пересів загиблих озимих площ і загиблі площі ярих культур, які не були пересіяні;

безпокровних багаторічних трав посіву минулих та поточного років, уключаючи посів восени попереднього року;

у міжряддях садів;

попередніх культур на розораних луках і пасовищах.

2. У площі посівній сільськогосподарських культур під урожай звітного року не враховано:

площі загиблих озимих;

площі самосіву (падалиця), тобто площі, на яких посів у звітному році не був здійснений, а наявність сходів зумовлена проростанням культур, які не були зібрані в попередніх роках;

посіви в міжряддях просапних культур (крім посівів у міжряддях садів);

проміжні, повторні та підпокровні посіви;
 кулісні посіви на парах;
 посіви люпину, середели та інших сидеральних культур на зелене добриво;
 посіви багаторічних трав, проведені для корінного поліпшення природних сіножатей та пасовищ після їх попередньої оранки (посіви багаторічних трав на залуження).

3. Площа посівна озимих зернових культур (пшениці, тритикале, жита, ячменю) характеризує площу, яка збереглась до закінчення сівби ярих культур (з площ, посіяних восени попереднього року). Площа під зрідженими посівами також урахована за цим показником.

Площі загиблих в осінньо-зимовий період озимих культур (уключаючи загиблі озимі весною, під якими збереглись підсіяні трави), що були пересіяні ярими культурами, або площі підсіву зріджених озимих посівів ярими зерновими та зернобобовими культурами відображені за відповідним рядком ярої культури в розмірі фактичної площі пересіву.

Площі озимих зернових культур, які призначені для використання на силос, зелений корм, сінаж тощо, ураховані в площі однорічних трав.

4. Площа посівна ярих зернових і зернобобових культур характеризує площі, продукція з яких призначена тільки для збирання на зерно. При загибелі ярих культур і пересіві їх ярими культурами у формі відображені площі тих ярих культур, якими було здійснено пересів (у розмірі фактичної площі пересіву).

5. Площі посівні пшениці озимої та пшениці ярої включають пшеницю тверду та іншу (уключаючи полбу, спельту), але не включають площі тритикале (гібрид жита з пшеницею).

6. Площа посівна кукурудзи, яка призначена для консервування або використання її у свіжому вигляді, відображена в групі овочевих культур; кукурудзи, призначеної для використання на кормові потреби (на силос, зелений корм, сінаж тощо), – у кормових культурах.

7. Площа посівна сорго включає сорго цукрове та сориз (харчове зернове сорго, яке вирощують для виготовлення крупи), але не включає сорго кормове.

8. У площі посівній культур зернових інших, гібридів, суміші колосових ураховано посівну площу пшениці та жита (у тому числі меслін), чумизи, а також площу зріджених озимих посівів, які були підсіяні ярими зерновими культурами (наприклад, зріджені посіви озимої пшениці були досіяні ячменем ярим).

9. Площа посівна зернобобових культур характеризує сумарні площі під квасолею, бобами кінськими, сочевицею, горохом, викою (озимою та ярою,

чистою та в суміші), люпином, середелою, вигною, чиною, машем, іншими зернобобовими культурами, які передбачається зібрати на зерно. Площі бобових культур, які передбачається збирати зеленими, відображені у складі овочевих культур.

10. Площа посівна технічних культур характеризує сумарну площу посіву цукрового буряку, соняшнику на зерно, льону олійного (кудряшу) та льону-довгунцю, конопель, тютюну, махорки, рицини, сої, гірчиці, ріжю, ріпаку, сафлору, суріпиці, нуги, перили, канатника, лялеманції, чуфи, люфи, черсаку, фацелії, інших культур олійних, а також рослин, що використовуються переважно в парфумерії, фармацевтиці або як інсектициди, фунгіциди тощо (ефіроолійні, лікарські), прянощів та інших технічних культур.

Посівні площі технічних культур, які будуть у подальшому використані для годівлі сільськогосподарських тварин, відображені в кормових культурах.

11. Площа посівна ріпаку озимого характеризує площу, яка збереглася до закінчення сівби ярих культур (з посіяної восени попереднього року).

12. Площа посівна соняшнику на зерно характеризує посіви культури за сумою площ поточного року та площ посіву під зиму. Площі соняшнику на силос відображені у складі кормових культур.

13. Площа посівна льону-довгунцю, конопель (середньоросійських і південних), однорічних та багаторічних безпокровних трав (посіву поточного року, уключаючи посів восени минулого року, які займають самостійну площу), характеризує посіви, незалежно від мети подальшого господарського використання культур (на насіння, як соломку, волокно, тресту, стебло, на сіно, зелений корм, сінаж тощо).

14. Площа посівна цукрових буряків фабричних характеризує площі, які зайняті під посівами, продукція з яких призначена тільки для переробки на цукрових заводах та інших підприємствах. Посіви цукрових буряків на годівлю худоби, а також площі маточних цукрових буряків і висадків за цим показником не враховані.

15. Площа посівна маточників сільськогосподарських культур (цукрових буряків, овочевих і кормових коренеплодів) характеризує площу, на якій було проведено посів культур насінням для одержання у звітному році маточних коренів.

16. Площа посівна сільськогосподарських культур, які висаджені на насіння (насінників), характеризує площу, на якій корені цих культур були посажені навесні для одержання у звітному році насіння.

17. Площа посівна прянощів характеризує сумарну площу під культурами, насіння, листя, квіти, плоди, інші частини яких через їхні специфічні властивості будуть використані для виробництва спецій, прянощів і приправ та які використовують у малих кількостях для забезпечення смаку основних продуктів для їжі (площі під анісом, бодяном, коріандром, кмином, фенхелем тощо). У площі прянощів не враховані посіви зелених овочів (петрушки, естрагону та інших).

18. Площа посівна ефіроолійних культур характеризує сумарну площу (поточного та минулих років) ефіроолійних культур: анісу, васильків, герані, коріандру, лаванди, м'яти, троянди, шавлії, фенхелю, однорічних пагонів лавра, розмарину, інших ефіроолійних трав'янистих, кущових, деревовидних рослин.

19. Площа посівна лікарських культур характеризує сумарну площу (поточного та минулих років) культивованих лікарських рослин (ромашки, беладони, наперстянки, валеріани, блекоти, безсмертника, м'яти, нагідок, обліпихи, собачої кропиви, череди, шипшини, ревеню тощо), продукція від вирощування яких буде використана для виготовлення лікарських препаратів. У площу лікарських рослин уключено також площі під гарбузами, які будуть використані тільки для отримання насіння.

20. Площа посівна інших технічних культур характеризує сумарну площу перили, канатника, лялеманції, чуфи, люфи, черсаку, фацелії та інших технічних культур, не зазначених у формі. За цим показником також ураховано площі під редькою олійною, яка призначена для промислової переробки, та рослинами, які безпосередньо будуть використані для виробництва біопалива або інших видів відновлювальної енергії (плантації різних видів верби й тополі або інших видів рослин, трав).

Якщо для виробництва енергії буде використана побічна продукція сільськогосподарських культур, площі яких уже відображені (наприклад, кукурудза, сорго, ріпак тощо), посіви цих культур у площі інших технічних культур не відображені.

21. Площа посівна картоплі характеризує площі незалежно від строку посадки та подальшого призначення (продовольча, насіннева, кормова, інша) цієї культури.

22. Площа посівна овочів відкритого ґрунту (уключаючи посіви овочів на тимчасово закритому ґрунті) характеризує сумарну площу цих культур незалежно від способу їх посадки (посіву), але без урахування площ насінників і маточників овочевих культур, грибів та трюфелів, під розсадою культур овочевих.

Цей показник ураховує площі під:

овочами листовими та стебловими (капуста всяка, салат, кріп, щавель, шпинат, ревінь, кінза, інші салатні овочі, листя та стебла культур овочевих зелених (уключаючи пряносмакові рослини), стебла цикорію, у тому числі цикорій головчастий (вітлуф));

овочами плодовими (перець солодкий та гіркий, огірки та корнішони, помідори, баклажани, гарбузи столові (великоплідні та мускатні), кабачки столові, патисони, кукурудза цукрова та розлусна, початки якої призначені для консервування або використання у свіжому вигляді на продовольчі потреби тощо). У площу овочів плодкових не включені площі під баштаними культурами (продовольчими та кормовими);

овочами цибулинними (часник та всі види цибулі (ріпчаста, шалот, порей, батун, шніт тощо) на ріпку, зелену та на сіянку);

овочами бобовими зеленими (овочеві сорти гороху, квасолі), які вирощують для використання в зеленому вигляді (у стручках чи очищені). У площах овочів бобових не враховано площі під бобовими культурами, які будуть використані на зерно або для годівлі сільськогосподарських тварин;

коренеплодами овочевими (буряк столовий, морква столова, хрін, петрушка коренева, селера коренева, пастернак, ріпа, редька, редиска, бруква тощо);

культурами овочевими іншими, не перерахованими у вищевказаних групах.

23. Посівні площі під капустою характеризують площі під культурою всіх видів (цвітна, броколі, головчаста (білоголова та червоноголова), брюссельська, савойська, пекінська, кольрабі, інша).

24. Посівні площі овочевих сортів гороху характеризують площі, з яких передбачається отримати тільки зелений горошок.

25. Посівні площі баштаних культур характеризують площі під кавунами та динями (без урахування площ під маточниками цих культур і площ, продукція з яких буде використана для годівлі сільськогосподарських тварин).

26. Посівні площі насінників овочевих культур характеризують посіви цибулі та часнику на насіння; посіви овочевих сортів гороху (зеленого горошку); площі, засаджені маточними коренями рослин (моркви, буряків тощо), цибулинами, качанами тощо; посіви дворічних овочів для одержання маточників і посіви однорічних овочів (огірків, помідорів, редису, гарбузів столових тощо), урожай із яких передбачається повністю використати для одержання насіння.

При частковому використанні овочевих культур для відтворення рослин (на насіння) їхні площі в цьому показнику не враховані, а відображені в площі відповідної овочевої культури.

27. Посівні площі кормових культур характеризують сумарну площу кормових коренеплодів (буряку кормового, буряку цукрового кормового, інших кормових коренеплодів (брукви, турнепсу, моркви, капусти кольрабі тощо), які вирощують для використання на годівлю сільськогосподарських тварин), кормових баштанних, кукурудзи кормової на силос, зелений корм і сінаж, сіяних однорічних і багаторічних трав, інших кормових культур (вики, включаючи викові суміші, кормових бобів, люпину, кормової капусти, соняшнику, сорго, гороху й інших культур, призначених для виробництва силосу, листя капусти, гички картоплі, кормових коренеплодів, цукрових буряків, інших рослин тощо).

28. Посівні площі однорічних трав уключають також площі ярих зернових і зернобобових культур (крім кукурудзи) на силос, зелений корм, сінаж тощо. Показник не містить даних про площі посіву на зерно вики та викових сумішей, люпину кормового (солодкого) та гіркого, середели та сорго, які відображені у складі зернових і зернобобових культур, а також площі посіву люпину та інших сільськогосподарських культур на зелене добриво.

У складі однорічних трав ураховано посіви райграсу, пелюшки, вики, насіння люпину кормового, викових сумішей, насіння інших однорічних трав, які не передбачені окремими позиціями форми.

29. Посівні площі багаторічних трав характеризують тільки площі безпокровних багаторічних трав посіву поточного та минулих років (уключаючи посів восени попереднього року), які займають самостійну площу. Площі під підпокровними багаторічними травами, які підсіяні на площах, зайнятих озимими чи ярими культурами, за цим показником та в загальній посівній площі не відображені.

У складі багаторічних трав ураховано посіви під люцерною, конюшиною, еспарцетом, тимофійкою, житняком, пирієм безкореневищним, стоколосом, китником, лядвенцем рогатим, буркуном, кострицею лучною, райграсом багаторічним, грястицею збірною та іншими багаторічними травами.

30. За наявності в підприємства площі посівної сільськогосподарських культур під урожай звітного року обов'язково проставляються показники щодо площі сільськогосподарських угідь та/або площі ріллі.

Площа посівна сільськогосподарських культур під урожай звітного року не може перевищувати площу сільськогосподарських угідь та/або площу ріллі.

31. Площа сільськогосподарських угідь характеризується сумарною площею земельних ділянок, які, згідно з експлікацією земельних угідь (відомостей про розміри та склад земельних угідь у підприємстві), визначені як рілля, перелоги,

парники (оранжереї, теплиці), сіножаті, пасовища та багаторічні насадження та на звітну дату перебувають як у власності підприємства, так і в його користуванні (у тому числі на правах оренди) згідно з чинним законодавством.

32. Площа ріллі характеризує площу земельних ділянок, які систематично обробляються й використовуються під посіви сільськогосподарських культур, включаючи посіви багаторічних трав, а також чисті пари, парники, оранжереї та теплиці.

У площі ріллі не враховані площі під сіножатями та пасовищами, що розорані з метою їх докорінного поліпшення й використовуються постійно під трав'яними кормовими культурами для сінокосіння та випасання худоби, а також міжряддя садів, які використовуються під посіви сільськогосподарських культур.

Роз'яснення щодо форми № 4-сг (річна) "Звіт про посівні площі сільськогосподарських культур" державного статистичного спостереження щодо площ, валових зборів та урожайності сільськогосподарських культур від 05 червня 2018 року № 17.4-12/4 є недійсними з 01 січня 2022 року.

Директор департаменту
статистики сільського господарства та
навколишнього середовища

Олег ПРОКОПЕНКО

від 08 липня 2021 року № 19.1.2.-12/5-21